

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izmisi nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se isvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se, blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Klerikalni agrarci.

Z dežele, dne 15. decembra.

Gosp. Povše je bil agrarni učitelj. Ta mož mora nekaj vedeti o kakovosti veleposestev na zemlji in o tem, da ima naš kmet premalo zemlje. Vedeti mora tudi kaj o črvu, ki razjeda veleposestva. Že več let pišemo v naših glasilih o tem, da treba veleposestva, ki več živeti ne morejo, spraviti v roke kmetov. Klerikalni agrarci so bili tihi. Imeli so polno dela z ubijanjem meščanstva po konsumnih društvih na deželi. Tavčar je s svojim znanim govorom proti naselitvi mnihov v naši deželi predrl trdo kožo farovških agrarcev. Gosp. Povše je v odgovoru na ta govor tudi rekel, da bo njegova stranka z veseljem sodelovala, ako se delo prične za nakup izumirajočih veleposestnikov v deželi v prid zboljšanju že obstoječih kmetij in stvaritve novih. Kakor se bere, povzdignil je tudi svoj mogočni glas proti temu, da bi država prodala gorenjska svoja posestva industrijelnim kupcem, ker bi gorenjska živinoreja pri tem trpela.

Kakor iz vsega srca klerikalci žele, da se število veleposestev zmanjša, da bi oni prodrli pri volitvah v tej skupini, vendar ne storijo ne koraka, da bi kmetje prišli do tega dobrega grajščinskega sveta. Naše kmete in njih občinske odbore na furželjih za sabo vlačijo, kamor hočejo, a še nobeden duhovnik ni stavil v kakem občinskem odboru predloga, naj občina kupi kako v njej ležeče veleposestvo ter ga razproda kmetom, obdrživši večje hoste.

Nasprotno so duhovniki, ko je bila nevarnost, da Pleterje občina kupi, kar najhitreje telegrafirali na Francosko po Kartajze. Metliško veleposestvo je grajščak, domačin, prodal farovski posojilnici, mesto kmetom. Še danes ne mislijo duhovniki na to, da bi to zemljo parcelirali in prodali kmetom, dasi imajo z nje-

modajo izgubo. Za Zaloško grajščino pri Novem mestu se pogajajo bogati francoski mnih po nekem posvetnem duhovniku. V kratkem sklenejo pogodbo. Kmetje so se pripravljali, da jo kupijo na dražbi za ceno, kar je zdaj to veleposestvo vredno. — Stičina je šla. — Duhovniki je niso privoščili kmetom, občini. Malo agitacije bi bilo treba, g. Povše, od strani duhovenstva in občina bi dala 170 tisoč. Gosp. agrarni pobožnež, »to dobro ljudstvo« si ne ve pomagati in duhovenstvo vsaki čas deklamira, da ima tudi za posvetni blagor ljudstva skrbeti. Manj, kakor za kako volitev v občinski odbor, bi bilo treba agitacije mej kmeti za to. Naši kmeti nimajo dosti zemlje, željni so je. Za to so v jedni uri pridobiti, če duhovniki svoj blagoslov obljubijo. In za nakup kmetijske zemlje spravijo vkup denar, makar ga s stradanjem pridobijo. — A kako delajo pobožni agrarci? »Počakajte, ljudje božji, prej je treba meščana gospodarsko uničiti in prej je treba boljša veleposestva mnihom v last pripraviti, potem bomo že videli kaj bomo »temu dobremu oslu«, — slov. kmetu dali!

Gosp. Povše, komedijo ste igrali v odgovoru na dr. Tavčarjev govor v drž. zboru, ko ste peli o vnetosti svojega srca in srca slov. duhovnikov za posvetni blagor naših kmetov.

Tudi v tem oziru je bil dr. Tavčarjev govor koristen. Prouzročil je, da se je pokazalo klerikalno komedijanstvo — da ne pišemo hinavstvo, — glede navedenega najvažnejšega agrarnega vprašanja na Slovenskem. Tu imate naše klerikalne agrarce s tehnično izobraženo njihovo slugo, kakor so debeli in dolgi! Dober grajski travnik bi kmeti družini toliko dobrot na leto donesel, kakor konsumna štacuna isti škode. Ali — Bog ne daj slov. kmeta gmotno ojačiti! Zlodej je rad prevzet, če se mu dobro godi!

čustvovanja, narodni dovtip, priprostost, a iskrenost domače govorice ter plastičnost karakterizovanja, neprecenljive prednosti, ki so storile Roseggerja pravim ljudskim pisateljem, se kažejo v vsej svoji lepoti in v svojem čvrstem zdravju tudi v tej socialni drami. L. 1890 se je prvič igrala v Gradcu, od takrat pa so jo predstavljali že v nadpetdesetih gledališčih tu- in inozemstva z največjimi uspehi. Samoraslost, izvornost, nehlinjenost Roseggerjevega pesniškega genija hiti zmagovito z odra na oder in tudi v Ljubljani se ne mudi brez najgloblejšega dojma.

»Na sodnji dan« je pretresljiva tragedija, zajeta iz duše preprostega naroda sredi gorenještajerskih gozdov, oprta na originalno, a z najskromnejšo, zato pa z najefektnejšo tehniko obdelano idejo. Tone Cestnik, najdenec, je preganjan od usode, odkar je zajokal prvokrat na tej zemlji solz. Nesrečna mati ga je ostavila sredi ceste in na cesto ga peha ves svet. Iz kraja v kraj ga podé ljudje, saj je revež povsod v nadlego in napotje. Že domačih beračev je preveč, pa naj bi redili še pitepence! Tudi delavskih rok je povsod odveč, zato brezimnega tujca nikjer ne rabijo, dasi prosi za najnižje in najtežje delo, samo da prisluzi sebi in svojim košček kruha. Brez dela in brez jela strada torej Tone Cestnik s svojo mnogoglavo

Vseučiliška debata v poslanski zbornici dne 6. dec.

II. Govor dr. Ploja.

(Dalje.)

Po tem uvodu bodi mi dovoljeno, ozreti se na izjave nekaterih contra govornikov. Predno začnem, bi se pa rad pomudil pri izjavi g. naučnega ministra. Izrekel bi mu najraje srčno zahvalo za dobrohotne besede, s katerimi je pripoznaval duševne zmožnosti jugoslovanskega dijaštva.

Take besede z ministrske klopi narode dober utis, saj je pač že jako dolgo, da z ministrske klopi ni bilo slišati takega priznanja. G. naučni minister je rekel, da je naloga, ustvariti univerzo, težka in odgovornosti polna.

Prosim, gospodje, saj to podpišem tudi jaz. Naloga je v resnici težka in odgovornosti polna. Ta odgovornost plaši, češ, da se ustanovi ali pomore ustanoviti vseučilišče, katero bi samo životarilo, ki bi duševnega razvoja naroda ne pospeševalo, ampak eventualno učečo se mladino odtegnilo od izobraževališča kakega naprednejšega naroda. To odgovornost popolnoma razumemo, nečesa drugega pa ne moremo razumeti.

Ako je res, da je ustanovitev kacega vseučilišča tako težka in odgovornosti polna naloga, potem ne razumemo, kako se je mogel g. naučni minister v času od 30. oktobra do 7. novembra — to je od časa, ko je bila vložena znana Malfattijeva interpelacija, pa do časa, ko je bil dan odgovor nanjo — popolnoma prepričati, da je ustanovitev italijanskega vseučilišča elementarna potreba, in da je dotična zahteva popolnoma utemeljena.

Gospod minister stoji na stališču, da je bilo jako težavno, ustanoviti nemško vseučilišče v Črnovicah. V tem oziru ima popolnoma prav, kajti izmed 18 učiteljev, ki so delovali v prvem času v Črnovicah, je bilo le 10 domačinov, 6 jih je bilo treba

poklicati iz Nemčije, 2 pa iz Ogrske. Vidi se torej, da je nemške učne moči težko dobiti. Jaz res ne vem, kjer je g. naučni minister s tako hitrostjo mogel dobiti italijanske učne moči?

Sedaj naj se pomudim pri izvajanjih g. poslanca Bergerja. Pred vsem moram izraziti, da občudujem fizično konstitucijo g. tovariša Bergerja. Povedal nam je v uvodu svojega govora, da vsled tega, ker se ne počuti dobro, ne bo danes mogel dlje časa govoriti, a vendar je govoril, če se ne motim, najmanj 2¼ ure in razvijal pri tem strast, ki bi za marsikako krepko in popolnoma zdravo konstitucijo mogla imeti najresnejših posledic. (Veselost.) Na ta govor imam pravzaprav le jako malo odvrniti, kajti v njem se je pojavilo toliko narodne nestrpnosti (Jako res!), narodne strasti in megalomanije (Pritrjevanje), da mi je nemogoče, slediti temu govoru v okviru političnih in narodnih razprav, ampak bi ga mogel presojati samo s patološkičnega stališča. (Pritrjevanje).

Jaz sem pa le doktor prava, ne medicine, in zato se tega ne lotim. Ozremo naj se samo na nekatere opomnje. Gosp. tovariš Berger je mej drugim rekel, da bi bila jugoslovanska univerza vzgojalnišče slovanskih agitatorjev. To je popolnoma neresnično.

Gosp. tovariš Berger se je najbrže slabo izrazil. Hotel je reči: S tem, da ustanovimo jugoslovansko vseučilišče, ohranimo slovenskemu narodu njegovo dijaštvo in ne bomo več mogli Nemcem dati toliko renegatov in najhujših agitatorjev, kakor sedaj, zlasti na Spodnjem Štajerskem. (Odobranje).

G. poslanec Berger je tudi trdil, da je nemška kri naredila iz Avstrije, kar je. Tu je pač umestnih nekaj zgodovinskih reminiscenc.

Vprašam Vas: Ali je bil kralj Sobieski Nemeč? Ali je bila njegova armada, s katero je osvobodil Dunaj, nemška? Ali so bile nemške tiste armade Srbov in Madjarov, ki so odbile prve naskoke Turkov?

je morilec in hiti sam k sodišču, da bi se s svojo smelostjo opral utemeljenega suma. Toda tam ga zapró v družbo nepoboljšljivih zločincev; morilec, tat in anarhist so mu tovariši, ki se rogajo zakonom in se celo v ječi izvrstno zabavajo. Tonetu pa se vzbudi silen kes, da je postal morilec, hkratu pa obupen gnev, najsilnejše sovraštvo do sveta, ki ga je s svojo brezčutnostjo pogнал in zatiral v zločin. Svet mu ni dal dela, svet ga je pahnil v zlic odporu v najstrašnejšo bedo in le v silobranu, ko je trepetal pred drugo kroglo gozdarja, je ustrelil nasprotnika. Zato pa se čuti nekrivega zločinca, zato hoče tajiti in braniti se do skrajnosti.

Doma pa je pahnil med tem župan, oče ubogih, Tonetovo ženo in otroke iz občinske koče. Mimo hité v mesto k porotni obravnavi kot obteževalne priče Tonetovi tovariši, gozdni sotatovi ter se veselé, da spravijo tovariša na vislice. Tudi Marta, vdova ustreljenega gozdarja, glavna priča proti Tonetu, prispé mimo ter vidi kako ravna župan, včasih sam tatinski lovec, z bedno družino moževega morilca. Mina pove neznanu dobri ženi, ki se takoj gorko zavzame za sirotke, tragično usodo svojega Toneta in strašno siromaštvo cele obitelji. V dnu srca se zasmili nesrečni Marti nesrečna rodbina...

Tone stoji pred porotnim sodiščem...

LISTEK.

Slovensko gledališče.

„Na sodnji dan“.

Ljudska igra v 4 dejanjih. Spisal P. K. Rosegger. Prevel F. S. Finžgar.

P. K. Rosegger, nekdanji Giontinijev knjigotržiški učenec, sedanjí najuglednejši gornještajerski pisatelj, je tudi slovenskemu čitajočemu občinstvu veleljubljen in prav dober znanec. Preko 20 debelih zvezkov pesmij, črtic, novel, povestij in romanov je sad Roseggerjeve izredne literarne plodovitosti. Nekdanji vaški pastirček, krojaček in knjigotržiški vajenček je danes imovit posestnik lepe vile ter stoji v prvi vrsti avstrijskih nemških beletristov.

Kot dramatik Rosegger našemu literarnu izobraženemu občinstvu ni bil znan, ali po predstavi njegove drame »Na sodnji dan« smo si dejali, spominjaje se njegovih prozajskih del: Pristen Rosegger! Tu so zbrani v dramatični agilitnosti vsi tisti pastirji, smolarji, koparji, ogljarji, koreninčarji, mravljincarji, drvarji, kmetiške grče, tatinski lovci in logarji, katere srečavamo v njegovih ljubeznivodovtipnih, solnca, gozdnega vonja in čutapolnih povestih. Pristnost mišljenja in

Ali so bili Nemci tisti, ki so na jugu vedno zvesto čuvali mejo in Turke marsikdaj porazili?

Gospoda moja! To so bili Poljaki, Srbi, Hrvatje, Slovenci in Madjari, in ti so v največji meri pomagali, ohraniti največ nemško državo. Te armade so omogočile, da v času, ko Slovenci vsled neprestane nevarnosti in vsled vednih napadov Turkov niso mogli svojemu kulturnemu razvoju nikake pozornosti posvečevati, da so v tem času mogli Nemci mirno gojiti svoje kulturno napredovanje. (Dobro!)

G. poslanec Berger je slovanske univerze imenoval tujejezična izobraževališča. Na to zamorem le toliko odgovoriti, da vendar ne gre, kar meni nič tebi nič anticipirati gotovim željam.

Za sedaj smo še v Avstriji in v Avstriji je kak slovanski jezik še domač in ne tuj jezik. Gosp. poslanec je kazal na to, da imamo na Kranjskem jedno samo meščansko šolo. Odkrito povem, da ne razumem, v kaki zvezi je to sklicevanje na meščanske šole z vprašanjem o ustanovitvi vseučilišča, kajti meščanske šole so namenjene tistim krogom, ki nečejo iti v srednje šole, da jim dajo višjo izobrazbo, kakor se jo dobi v ljudski šoli.

Z vprašanjem o ustanovitvi in o pripravi za visoko šolo ni vprašanje o ustanovitvi meščanskih šol absolutno v nobeni zvezi.

Pri ti priliki pa omenjam, da se na Spodnjem Štajerskem trudimo dobiti slovensko meščansko šolo, prvo in jedino, da pa so se vse naše zahteve razbile ob trdnem »ne« in ob narodni nestrpnosti štajerskega deželnega zbora. Vidite torej, da, kadar hočemo tacih šol, ste vi tisti, ki nastopate sovražno proti ustanovitvi meščanske šole, danes pa nam očitete, da še meščanskih šol nimamo.

Sedaj prehajam h govoru čestitega gospoda tovariša dr. Hortisa. Oprostite mi, ako tu izjavim — to morda ni posebno uljudno, a tudi ne pod mejo uljudnosti — da ne razumem kramarskega stališča, ki ga je v svojem govoru razvil gospod poslanec dr. Hortis. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 17. decembra.

Položaj v parlamentu.

Koerberjev govor je dosegel vendarle neki uspeh. Parlament je začel delati in se je v zadnjih sedmih mirno bavil s kmetijskimi strokovnimi društvi. Zdi se, da je zašel strop pred zagroženim drž. prevratom strankam, zlasti nemškimi, poljskim in veleposestniškim, v kosti. Zbornici se sedaj jako mudi in dela na vso moč, da bi dognala pred Božičem nekaj zakonskih predlogov. Da so bile Koerberjeve grožnje poniževalne, o tem so složne vse stranke, vendar se od minolega ponedeljka teden trudijo samo za to, da nevoljnega Koerberja zopet pomire in da se nesreča, ki visi nad glavami posameznih strank, vsaj za nekaj časa onemogoči in odstrani. Socialnodemokratski listi pa so preverjeni da vse sedanje ner-

Boril se za življenje in smrt. Tla se mu majó pod nogami — vse priče govore proti njemu — le mladi zagovornik ga gorko brani. Razburjene priče in poslušalci hočejo že naskočiti zagovornika, ki jim hoče odvzeti žrtev, tedaj vstopi v dvorano zakasnela Marta. Vse se je razveselilo: ta mu zada smrtni sunek! Ali Marta izjavi, da o Tonetovi krivdi ni prepričana in da, če vprašuje svojo vest, ga ne more obsojati. Bolno ženo, majhne otroke ima, berači so, Tone preganjan revež... Ne, obsodbe noče...

Tedaj se ji zgrudi Tone pred noge in jokaje prizna, da je gozdarja res ustrelil. »Kdo si, svetnica? Najdražje, kar si imela, sem ti ubil, in ti edina me braniš!?« Priznavam — vstrelil sem ga! Nič več ne tajim. Sovraštvo sem se upiral, ljubezen me je premagala!« In potem pove vso resnico: ustrelil je Fazana, braneč lastno bedno življenje...

Zagovornik prosi usmiljenja. Kriv je, a zločinec ni! —

In zastor pade...

Drama je gromski apel na človeštvo, naj izpremeni sedanje socialne razmere, ki so same krive, da postajajo najboljši ljudje zločinci...

»Na sodnji dan« je bil med najlepšimi predstavami letošnje sezone. Palmo je seveda odnesel gosp. režiser Dobro-

vožno samozatajevanje poslancev parlamentu ne bo pomagalo. »Privilegijski parlament mora umreti, kajti Avstriji je treba zastopništva ljudstva«. Koerber ima sedaj le to nalogo, da posamezne stranke tolaži in miri. Te dni so bili tudi zastopniki poljskega kluba in fevdalnih veleposestnikov pri njem radi grožnje z razpustom parlamenta in z absolutizmom. Pomiril je tudi te gospode. Sedaj se stavi vsa nada na upravne konference med Čehi in Nemci. Bajse so moravski Nemci proti spravi, in cesar sam se je izrazil napram nekemu fevdalcu, da moravski Nemci pozabljajo, da v deželi niso sami. Nemško liberalno časopisje dela takisto že naprej zgago, ker zahteva, da se pred začetkom spravni pogajanj zagotovi nemščini mesto državnega posredovalnega jezika. Taka zahteva izjalovlja seveda že naprej vse. Sicer pa pravna pogajanja ne bodo dosegla prej nikakega uspeha, dokler so Nemci sami med seboj glede spravni pogojev nejedini, dokler zavzemajo Vsenemci med strankami izjemno stališče, s katerim se nemška večina ne strinja. Vse kaže, da ostanejo pravna pogajanja zopet brez sadu, bržčas pa se niti vršila ne bodo. S tem pa je usoda tega parlamenta ali — kabineta dovršena.

Proti anarhizmu.

Kadar pade kaka nova žrtev anarhistov, vzplamti za hip ogorčenje proti tem mednarodnim zločincem, govori in piše se o skupnem, energičnem postopanju vseh držav, o izpremembah kazenskih zakonikov ter o mednarodnih protianarhistovskih konferencah. Ko je padel Mac Kinley, je zopet završalo v časopisnem gozdu proti anarhistom; ruski car in nemški cesar sta v Gdanskem skle nila prirediti novo mednarodno konferenco, ruska in nemška vlada sta poslali vsem državam identična povabila, da se ukrene proti anarhistom kaj radikalnejšega in da se v zakonih sprejmo enaka določila glede kaznovanja zločincev. Nekaj časa so se gojile velike nade, da se solidarno vendar vsaj omeji ta internacionalna kuga, a sedaj poročajo listi, da med vlastni ni sloge niti v tem vprašanju in da bode vsa akcija polagoma zopet zaspala. Gotovo pa je seveda, da se gorečnost vlad vzbudi iznova, ko pade zopet kaka kronana glava pod jeklom ali krogloj novega Czolgosza ali Ravachola.

Admiral Schley — obsojen.

Zmagalec Špancev pri St. Jago, ameriški admiral Schley, je stal te dni pred častnim sodiščem, kateremu je predsedoval admiral Dewey. Sodišče je obsodilo Schleya radi 11 točk ter mu očitalo, da je bil premalo odločen, premalo pogumen, da se je sovražniku umikal in spravljaj druge — mesto svoje — ladije v nevarnost. Njegova poročila so bila netočna in nepravilna. Vendar je Schleyeva zasluga, da so bili Španci pri St. Jago poraženi, njihove ladije uničene ter da je Amerika triumfirala.

volny, ki je igral junaka izvrstno. Bil je v maski in v kretnjah vzoren Cestnik, v govoru pa se je pokazal zopet mojstra, ki ume igrati in vseh registrih čustva in duhapolne govornice. Nudil nam je mnogo najlepšega vžitka! Prav dober Piskernik je bil g. režiser Verovšek, ki je takisto lepo karakteriziral tudi drugo svojo vlogo, župana Medena ter se za režijo prav vestno potrudil. Pokazal se je v dveh različnih vlogah na isti večer virtuoza. Gdč. Rückova je bila dobra Marta, ki se je zlasti v tretjem in četrtem dejanju odlikovala. Gdč. Terševa je imela težko vlogo Mine ter našla pristne tragične akcente. Pohvalno mi je omeniti tudi g. Deyla (Fazan), g. Danila (zagovornik), g. Perdana (Srovič), gospo Dragutinovičevó, ki je prav dobro oživljala ensemble, g. Boleško, g. Nučiča ter g. Bojca. A tudi ostali so storili več ali manj svojo dolžnost, tako da je bila predstava kakor vilita. Pozabiti pa ne smem končno tudi lepega, narodnega prevoda g. F. S. Finžgarja, ki je dramo vespredno lokalizoval in ji dal s svojo govorico skoraj docela domač značaj. Tudi pri tej igri se je pokazalo, da imajo igralci in poslušalci, oziroma gledalci najrajši narodne drame. Po tem se bo treba ravnati odboru »Dramatičnega društva«.

Vojna v Južni Afriki.

Kruitzinger je izdal v Kaplandiji novo proklamacijo, v kateri pravi, da so novembra meseca leta 1899. anektirani okraji v Kaplandiji še vedno v burški posesti, in da ne sme noben prebivalec v teh okrajih prodati Angležem živil ali konj ter jih ne sme informirati o gibanju Burrov, sicer se kaznujejo s konfiskacijo imetka ali celo s smrtjo. Potemtakem se čuti Kruitzinger še vedno gospodarja v Kaplandiji. Angleži iščejo sedaj po zunanjih kolonijah novih čet, kajti doma se pomeli že vse na bojišče. Iz Nove Seelandije dospe 1000 mož. Tudi druge kolonije bodo morale poslati svoje vojake. Uradno se poroča, da je v koncentracijskih taboriščih v oktobru umrlo 3156 oseb, v novembru pa 2807. Od junija do novembra je umrlo 12.441 oseb, med temi 10.113 otrok. V taboriščih pa je še danes 117.964 oseb. Iz pisem Milnerja na Chamberlaina je razvidno, da se taborišča zmanjšajo, da se omeje epidemije, in da se zmanjša umrljivost, ki pa ostane vedno velika.

Dopisi.

Iz Zagorja na Pivki, 15. dec.

V nedeljo dne 8. t. m. popoldne gorela je 3 leta stara gozdna nasadba na »Gradišču« pri Zagorju. Valil se je velikanski dim in švigal velik plamen in kako bi ne, ko je bila suha trava v nasadbi tako velika, da je segala človeku do pasa, in ko je bil veter zelo ugoden. Kako je postal požar, se ne ve. V nevarnosti bila je tudi lepa kacij 30 let stara nasadba, proti kateri se je požar vsled vetra širil, a to preprečil je gozdni paznik Jurij Rutar, kateri je prvi na mesto dospel in na vso moč delal, da je omejil požar, še posebno, ko so mu priskočili kmalu drugi vaščani v pomoč. Povdarjati moremo, da je stavil on pri tem svoje življenje v veliko nevarnost, ker plamen se je vsled dveh že imenovanih ugodnostij s tako hitrostjo širil, da je bil mož v nevarnosti, da ga plamen ne obkoli. Zgorelo je vkljub vsemu naporu približno 2 orala zelo lepe nasadbe. — Ker se taki požari večkrat ponavljajo, treba jim bode vendar več pozornosti posvetiti kakor dosedaj, ker uničijo v par minutah najlepše nasadbe. Prvo, kar bi bilo, treba je, da se odpravi ta lepa prilika, ki se nudi otrokom-pastirjem, takim ki radi v plamen gledajo, nadalje hudobnežem in nasprotnikom našadeb in nazadnje tudi golemu slučajju. To lepo priliko vidijo vsi ti v tej veliki, visoki, suhi travni »viš« zvanji. V nasadbah se trave vede let ne žanje in rase tako bujno, da sega človeku čez pas. Ta viš mika mlade pastirje, da pritaknejo žveplenke nič hudlega meneč ali sluteč, hudobneže in nasprotnike nasadeb pa zapelje, da nameoma zažgo in slednjič nanese tudi slučaj, da gre potnik mimo z gorečo smodko in da odnese veter v viš iskro ali kakor si že bodi in človek zažge, ko sam ne ve kdaj in kako. Vsled tu navedenih vzrokov moralo bi se odrediti, da bi se trava žela. To se sicer dogaja, toda le če prebivalci dotične občine pismeno prosijo pogozdovno komisijo Krasa. Umestno bi pa bilo le, ko bi se dalo od pogozdovne komisije dovoljenje k temu brez vsake prošnje in prav bi bilo, ko bi se to naznanjalo tudi pri cerkvah. Žeti bi se moralo seveda, kakor sedaj pod nadzorstvom. Če je pa že toliko na tej prošnji, bi se pa lahko dalo vedno nalog županstvu, da jo naredi. To uredilo se bi, kakor si že bodi, toda trava se bi morala žeti. Požeti viš bi kraškimi prebivalcem zelo prav prišel za steljo, katere jim tako primanjkuje. Nadalje bi bilo treba strogo na to paziti, da ne žgo jeseni kmetje na gmajni ali na svojem lastne zemljišču trave, meneč, da bode s tem zemlji pognojeno. S tem zemlji navadno več škodujejo, ko koristijo, ker, če se požar hitro ne širi, zgore vse travine koreninice in uničijo se tudi vse redilne snovi, kar jih je tik pod površjem zemlje. Le če je močan veter, da se ogenj hitro širi in upepeli travo, katera potem gnoji, to pomaga, ali ta uspeh je zelo-zelo majhen; v prvem slučaju pa ne raste več let ne trava ne kaka druga rastlina. Toda ni le to, ampak navadno se širi plamen ob najmanjšem vetriču hitro naprej in pride dostikrat do kake gozdne nasadbe. Da bi šli ljudje tak ogenj omejiti, tega

navadno ni, ker ga morebiti ne smatrajo škodljivim. Oblasti naj bi tedaj strogo pazile, da bi se ta neumna in škodljiva navada odpravila.

Iz trgovske in obrtniške zbornice kranjske.

(Konec.)

Konceptni pristav dr. Windischer poročal je obširno o tolmačenju § 6. zakona z dne 26. decembra 1893. drž. zak. šte. 193 ter se je na temelju gramatične in historične interpelacije izrekel za to, da se v čas v zakonu zahtevane štiriletne porabe ne ušteva tudi učna doba. Temu nasvetu je pritrtila tudi zbornica ter soglasno sklenila, da se v tem smislu pošlje prošnja c. kr. deželni vladi.

Trgovskemu društvu »Merkur« v Ljubljani dovolila je zbornica po predlogu poročevalca Lenarčiča za leto 1902 400 kron podpore. Pri tej priliki izrazil je zbornični svetnik Baumgartner željo, naj bi »Gospodarski Vestnik«, kateri izdaja društvo »Merkur« izhajal v slovenskem in nemškem jeziku.

O zborničnem proračunu za l. 1902. je poročal zbornični svetnik Lenarčič. Redna potrebščina znaša 43.541 kron, predpisana 25% blagajniška zaloga pa 10.875 kron, skupna potrebščina torej 54.416 kron. Blagajnični preostanek za tekoče leto je proračunjen na 10.489 kron, za pokritje ostale potrebščine pa naj se pobira 35% zbornična doklada. Zbornični svetnik Baumgartner nasvetuje, naj se črta 25% blagajniška zaloga, zbornični svetnik Luckmann pa predlaga, naj se črta proračunjeni prispevek 5000 kron za ustanovitev trgovske akademije v Ljubljani, češ, da bo še mnogo vode steklo v morje, predno se akademija otvori. Referent Lenarčič izjavi se proti obema predlogoma, ker so zbornici glede 25% zaloge za sedaj vezane roke, glede akademije pa je bil prispevek odobren v slavnostni seji povodom zbornične petdesetletnice in torej nikakor ne gre, da bi se ta postavka sedaj črtala. Sicer pa je nada opravičena, da se bode akademija v najbližji bodočnosti ustanovila. Pri glasovanju bila sta predloga gg. Baumgartnerja in Luckmanna odklonjena, proračun pa brez spremembe odobren.

Zbornični svetnik Luckmann je poročal o vlogi dunajske zbornice glede dela v kaznilnicah. Dunajska zbornica obrnila se je na c. kr. vlado s prošnjo, naj se najemniški obrat v kaznilnici sukcesivno opusti ter uvede obrat v režiji, vendar pa bi se naj izdelki porabili izključno v državnih in drugih javnih zavodih. Kaznenci naj se porabijo za vnanje delo (vodna in cestna dela, kamnolomi itd.) in naj se izključi vsako direktno konkurenciranje privatnega dela, cene pa naj si prilagodijo tržnim cenam. Pri vsakem višjem državnem pravdnistvu naj se ustanovi obrtni svet. Ko je še zbornični svetnik Pauer naglašal, da so v tem oziru razmere pri nas še neugodnejše kakor na Dunaju, sprejela je zbornica referentov predlog, da se pridruži vlogi dunajske zbornice.

Zbornični svetnik Baumgartner je končno poročal o vladni predlogi o pokojninskem zavarovanju zasebnih uradnikov ter nasvetoval, da smatra zbornica to predlogo za nesprejemljivo, ker vlada ne da nikakega prispevka in bi bili delodajalci preveč obremenjeni. Zbornica je referentovemu nasvetu soglasno pritrtila.

Pred zaključkom seje naznanil je predsednik Kušar, da se je deputacija zbornice (gg. predsednik Kušar, in svetnika Lenarčič in Urbanc) poklonila g. deželnemu predsedniku ter mu izročila prošnjo za podporo projektovani trgovski akademiji v Ljubljani. Deželni predsednik baron Hein je deputacijo prijazno sprejel ter obljubil dobrohotno upoštevanje prošnje.

Končno je gospod predsednik opozoril, da je ta seja bila najbrže zadnja pred novimi volitvami ter je, zahvalivši se zborničnim svetnikom za uspešno sodelovanje ob petih popoldne zaključil sejo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. decembra.

— **Konfiskacija.** Včerajšnja številkó našega lista je zaplenilo državno

pravdnštvo zaradi več odstavkov uvodnega članka, v katerih smo mirno in stvarno pojasnili konkreten slučaj iz pravosodne prakse na Spodnjem Štajerskem. Kar smo pisali mi, je bilo povsem nedolžno, slučaj sam je pa v resnici nečuden in se torej ne čudimo nič preveč, da je bil naš članek zaplenjen, dasi nikakor ni prekoračil mej dovoljene kritike in je bil vseskozi pisan stvarno in dostojno. Izrekamo državnemu pravdnštvu svoje priznanje za gorečnost, s katero je zapečatilo naš list, ki ni storil družega, kakor da je objavil suho dejstvo, da je javnost seznanil s konkretnim slučajem, ki se je dejansko primeril, ker zajemamo iz tega upanje, da bodo sedaj tudi učeni in ljudski sodniki na Kranjskem deležni nekoliko varstva, kadar jih bo duhovniško glasilo zopet pavšalno zasramovalo. Sicer pa vidijo naši somišljeniki iz te konfiskacije zopet jedenkrat, s kakimi težavami se ima boriti naš list in kako revno malo svobode uživamo.

— **Za vseučilišče v Ljubljani** so poslale potom mestnega magistrata peticije na ministrstvo za uk in bogočastje še sledeče občine: Bojsno, Gradišče in Vrhe pri Slovenjem Gradcu ter ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Trbovljah.

— **Na noge, dežela kranjska in gorenjske občine.** Glasom razglasa c. kr. deželne vlade vrši se vsled ukaza železniškega ministrstva, dne 19. t. m. in prihodnje dni v »Vintgarju« v svrhu vodne naprave za stavbo predora v Karavankah komisijski ogled. Kolikor nam je ta načrt znan, namerava se nad slapom Radovne odvzeti 3 kubične metre v sekundi vode iz Radovne. K temu ogledu povabljeni so razni interesentje; zakaj se ni, povabilo tudi »Slovensko planinsko društvo«, nam ni znano, morda zaradi tega, ker je »slovensko« in domače društvo.

Dežela kranjska in osobito Gorenjska ima obilo naravnih krasot, katere so opevali naši in tuji pesniki, in med temi krasotami zavzema šum Vintgarja kot naravni biser prvo mesto, in sicer popolnoma opravičeno. Pristopen je vsakomur, ker leži v dolini, do katerega se še sedaj pride iz raznih strani brez vsacih težkoč in brez velike zamude časa. Krasota njegova je tako čudezna in velikanska, da privabi vsako leto na tisoče občudovalcev in slovi po širokem svetu. Razni inozemski listi prinašajo slavospeve o tem biseru in na stotine njegovih slik in podob krasne razne knjige in časopise. Ni čuda tedaj, da se je zanimanje za okraj, v katerem se nahaja ta naravni biser, tako vzbudilo, da je nastala neobhodna potreba, temu pritoku tujcev in občudovalcev te naravne krasote, oskrbeti stanovanja, prenočišča in letovišča. V dokaz temu neštevilne nove stavbe v Javorniku, Mostah, v Selu, Žerovnici, Dobravi itd. Ta naval tujcev in prihod občudovalcev šuma v Vintgarju, je gotovo za gmotno blagostanje občanov dotičnega okraja in za celo deželo kranjsko velikanskega pomena. — No! in sedaj nam hočejo ta biser vzeti. — Uboga dežela kranjska, nimaš čutečega bitja, ki bi varoval tvoje zaklade, tvoje koristi. Vse moraš žrtvovati v korist posameznikov. Tudi pa so druge vodne sile pripravne za nameravano napravo; da, še celo vodna sila pod šumom bi popolnoma zadostovala vsim zadevnim potrebam. In ko bi tudi ne, morale bi se koristi posameznika koristim cele dežele brezpogojno umakniti. Ko bi se n. pr. v Švici, v Solnograškem ali v Tirolih, kjer vedo ceniti koristi, katere prinaša tujec, kaj enacega nameravalo, preverjeni smo, da ljudstvo vzdigne občine: prihitite dne 19. t. m. na ogled v Vintgar in odločno ugovarjajte proti nameravani napravi.

— **Božično darilo za primorske Slovence.** Prošt Pesante v Poreču, zastopajoči kapitelj poreški in škofa Flappa; dr. Cleva, deželni odbornik istrski v imenu istega odbora; kanonik Buttigioni, zastopajoči kapitelj in kapitularnega vikarja Petronio v Trstu; ter slednjič prof. Benussi, zastopajoči tržaški magistrat, so

se zbrali v deputacijo, ki ima te dni odpotovati v Rim ter odnesti seboj pred sv. Očeta papeža zahteve primorskih neodrešenih Italijanov, da se v teh dveh škofijah korenito odpravi vsaka sled slovenskega jezika v rimsko-katoliških cerkvah ter da se uloži odločen protest proti naši stari pravici: slovenski glagoljski maši.

— **„Slovenčeva“ blamaža.** V soboto se je »Slovenec« prav hudo osmešil. Priobčil je imena vseh gostiln in kavaren, ki so naročene na škofov list. »Slovenca« samega je bilo sram, da ima tako malo naročnikov, in zato je pristavil, da sodi, da je priobčeni imenik nepopoln. Ljudje so se smejali na ves glas, ko so brali ta imenik, kajti na prvi pogled so spoznali, da je mej temi naročniki 90% liberalcev, da so te gostilne in kavarne naročene na »Slovenca« samo zaradi gostov, ki so pa skoro izključno sami liberalci. »Slovenec« je torej delal reklamo za liberalce in temu se je vse smejalo. Nekateri so seveda mnenja, da se je »Slovenec« prostovoljno osmešil, da se je namenoma blamiral, češ, tako dohim kaj več naročnikov mej gostilničarji in kavarnarji. »Slovenec« je morda res tako spekuliral, ali ker imajo gostilničarji in kavarnarji več soli v glavi, kakor Lampe in Štefe, se mu ta račun prav gotovo ne posreči. Kavarne in gostilne so naročene na tiste liste, ki jih gostje žele, ogromna večina vseh čitajočih gostov je pa liberalna, ne le v Ljubljani, nego tudi po deželi. Ko bi ti kavarnarji in gostilničarji, ki so naročeni na kake liste, morali živeti od služka, ki jim ga dajo klerikalci, bi v par tednih vsi skupaj zmrznili. Masa klerikalcev spada namreč mej tiste sloje, ki obiskuje pajzeljne in šnopsarije, ne pa gostilen in kavaren, kjer imajo za goste tudi časopise. »Slovenec« revolver torej ne bo imel uspeha.

— **Božičnica revnih šolarjev.** Z ozirom na večerajšjo našo notico, v kateri je bilo konstatirano, da na božičnico ni bilo nobenega duhovnika, tudi ne škofovega zastopnika, nam je dal g. cesarski svetnik Murnik vpogled v pismo, s katerim mu je škof naznanil, da se božičnice ne more udeležiti osebno, ker je že davno obljubil, da pride ta dan k frančiškankom v Kamnik, da pa naroči g. kanoniku Erkerju, naj se kot škofov zastopnik udeleži božičnice. Gospoda kanonika Erkerja ni bilo k božičnici.

— **„Narodni dom“.** Društvo »Narodni dom« ima jutri ob šestih zvečer v društveni mali posvetovalnici izredni občni zbor, na kar se vsi društveniki še enkrat prijazno opozarjajo.

— **Kamniški Potemkin.** Pretečeno soboto 14. t. m. presenetil nas je g. knezoškof Bonaventura s svojim prihodom. Prišel je baje mazilit dva nova meniha in tukajšnji frančiškanski samostan. Ta dan popoldne taval je od hiše do hiše, sedanja desna roka našega dekana Oblaka, županov namestnik iz pretečene klerikalne dobe g. Opel, seveda na dekanov ukaz, da naj ob 5. uri šušonski prebivalci razsvetle okna, ker se g. knezoškof pripelje. Ne dovolj temu nadlegovanju, pošiljal je drugače skopi in kakor koklja na jajcih, tako ta na svojem obilnem posvetnem blagu sedeči naš častni kanonik za škofa vse manj kakor unetim ovčicam po številu oken odmerjenih sveč gratis z naročilom na dom, da jih ob prihodu prevzvišenega prižgô. In res, ob 5. uri, ravno ob mraku — da razsvetljava boljše učinkuje — pridrdral je naš škof-zavodnar s svojimi plašnimi konjiči. Koliko laglje in bolj prijetno ter varno proti nahodu pripeljal se bi v gorkem vagonu v Kamnik že ob polu 4. uri z našim vlakom, kakor se vozijo drugi ljudje, tudi pravi knezi, semkaj; pa kaj, ko je tačas še svitlo in je nemogoč sprejem ob mistični razsvetljavi. Knežja ekvipaža, čili konjiči, našemljeni in s srebrom obrobljeni strežaji in kočijaži, to vse bolj imponuje in povzdigne svetlost dušnega pastirja, pred katerim potem v cestno blato poklekuje »dobri katoliški naš narod!« Dekan pa zadobi za ta uprizorjen sprejem, kateri se bode sedaj v Lampe-Štefotovem »Slovenca« razglasil kot pristna, prostovoljna in iz src udanih ovčič prišedša ovacija, škofovo zahvalo in priznanje za dresuro podanih vernih Kamničanov; med tem, ko je to najnižje vrste hinavsko svetohlinstvo, slabeje od prevare pravega Potemkina. Ta je varal carico

Katarino s pobarvanimi deskami o materialnem blagostanju njenih pokrajin, naš Potemkin pa vodi škofa za nos z zlagano udanostjo, katera je bila še vedno znak moralnične in socialne gnilobe. Živela taka katoliška poštenost!

— **Iz kraljestva fajmoštra Šinkovca.** Tesar Jakob Kunstelj iz Hrušice je dne 8. t. m. brez uzroka na cesti z nožem napadel hranilničnega uradnika iz Kranja g. Depolija in njegovega spremljevalca g. Rosa, trgovca v Kranju, ki sta se peljala iz Hrušice v Jesenice. Kunstelj je z nožem zamahnil z vso silo proti g. Depoliju, a na srečo se mu je ta še pravočasno umaknil in tako utekel vsaj težki poškodbi, če ne smrti. Kunstelja so orožniki izročili sodišču.

— **Iz seje c. kr. mestnega šolskega sveta** dne 4. t. m. se nam poroča: Vodstvu mestne slovenske deklishe osemrazrednice se je naročilo, da sestavi urnik za razredno kopanje v šolski kopelci, ki se začne z II. polletjem. Trem mestnim učiteljicam se je priznala III. oz. IV. starostna službena doklada. Na podlagi zdravniških spričeval se je 7 učenek mestne sloven. deklishe osemrazrednice oprostilo pouka risanja in ročnih del. Sprejelo se je na mestne šole več vnanjih učencev. Na II. mestni deški petrazrednici so se oprostili 3 učenci telovadbe in risanja. Na I. in III. mestni deški petrazrednici so se za obrtni pripravljalnici imenovali učitelji risanja. Sklenila se je delitev III. razreda na mestni nemški osemrazrednici ter se določila gđ. Iv. Kušar za supletinjo. Obolelo nadučiteljico gđ. Al. Bauerjevo bosta nadomeščali radovoljki gđ. Al. Vajdič in Marijana Lušin. Prošnja mestnega nadučitelja za denarno podporo se predloži priporočilno c. kr. dež. šol. svetu. Prošnja g. kateheta na mestni nemški petrazrednici, da bi se v I. razredu podučeval verouk v slovenščini, ker so med 41 učenci samô 3 učenci zmožni nemščine, se odkloni, ker je učni jezik na tej šoli nemški. Več učenek višjih razredov na mestni nem. deklishe osemrazrednici se oprosti pouka v slovenščini.

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes se igra v drugič krasno uspela Roseggerjeva ljudska igra »Na sodnji dan«. Prihodnja predstava bo v četrtek dne 19. decembra, igrala se bode ta Hauptmanova »Hannica« in veseloigra »Ženski jok«. — Opera pripravlja predelano Vilharjevo »Smiljano«, za katero se v Zagrebu vzbuja občni interes. Kakor čujemo, prisostvoval bo primeri sam gospod skladatelj z intendantom zagrebškega gledališča gosp. pl. Hreljanovičem in ravnateljem zagrebške opere g. N. pl. Fallermem. — Mimogrede pripominjamo, da bo naš rojak in član dvorne opere na Dunaju g. Naval pel Vilharjeve pesni na koncertu češkega kvarteta v Pragi.

— **Logaško in postojnsko učiteljstvo** priredi s sodelovanjem postojnskega salonskega orkestra in pevskega zbora dne 22. grudna 1901 ob 8. uri zvečer v hotelu »pri Ribniku« na čast c. kr. okrajnega šolskega nadzornika blag. g. Janeza Thuma, ki praznuje ta dan svojo petindvajsetletnico kot c. kr. okrajni šolski nadzornik, častni večer.

— **Roparski napad.** V nekem gozdju pri Mošnjah na Gorenjskem je neznan človek napadel 50letno Marijo Mulaj iz Brezij, jo s kamni pobil in težko poškodoval ter ji oropal znesek 80 kron 40 vin. Doslej roparja še niso mogli slediti.

— **Napad.** Danes dopoldne je v Lattermanovem drevoredu brezposelni pekovski pomočnik Franc Štrukelj napadel pekovskega pomočnika Jožefa Glagovskega in ga udaril z neko topo rečjo po glavi, da ga je poškodoval. Bila sta se popred sporekla.

— **Dva nemška gledališčna igralca** sta danes ponoči na Starem trgu na tak način prodajala svojo kulturo, da jih je menda moral policaj poučevati, kaj se v mestu spodobi in kaj ne.

— **V cerkvi znorel.** Včeraj zvečer je prišel v stolno cerkev človek, kateri je sam seboj glasno govoril in preklinjal. Ker so videli, da je blazen, so ga prijeli in odpeljali v blaznico na Studenec. Dotičnik je Anton Plestenjak z Lesnega Brda.

— **Sleparka.** Neko mlado dekle hodi po prodajalnicah okoli in izvajlja na znana imena razno blago.

— **Iz blaznice** na Studencu je včeraj ušel blaznež Angelo Cigoj. Dobili so ga v mestu pri sorodnikih in ga odpeljali nazaj v blaznico.

— **Poljski dijaki v Berlinu** so poslali poljskim poslancem v nem. parlamentu nezaupnico in obžalovanje, ker so v zadevi Wreszna postopali tako počasno in neodločno. Na vseučilišču v Berlinu so bile pri nekem predavanju demonstracije poljskih akademikov.

— **Osveta ljubimca.** V neki kavarni v Brodu se je izvršila te dni strašna ljubezenska tragedija. Pomočnik Jovo Smiljanec se je začel pripraviti z neko natakario, ker ni hotela ničesar čuti o njegovi ljubezni; prišel je lastnik kavarne in njegova žena ter sta hotela pomiriti. Toda Smiljanec je potegnil nož iz žepa in je prepral natakario trebuh, tudi kavararico je nevarno ranil, a menda bo ozdravela, dočim se bori natakario s smrtjo.

— **Nesreča v sreči.** V Sevilji je zadel ubožen mešan Amando Gomez 30.000 mark, katerih je bil seveda nepopisno vesel, zato je hotel presrečni dan tudi dostojno slaviti. Napolnil si je žepa z denarjem ter je romal ves večer in skoro vso noč od gostilne do gostilne, a vkljub temu ni bil Gomez posebno vinjen. Že proti jutru se je pridružil dvema drugima pivcema, ki pa nista bila tako dobre volje kot Gomez. Začela sta se ž njim pripraviti in v prepiru je zabodel eden izmed njiju Gomeza, da se je zgrudil mrtev na tla.

— **Električna mišja past.** Kako veliko ulogo igra dandanes elektrika, je znano vsakomur. Različni veleumi so izumili najraznovrstnejše stroje, ki nadomeščajo ogromne moč in naglico. V Ameriki usmrčajo ljudi s pomočjo elektrike V najnovjšem času pa je izumil nekdo tudi električno mišjo past, ki je tako sestavljena, da je treba miški le teči po njej, na kateri je nastavljen kosec slanine, in že jo usmrti električen tok.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 17. decembra. V današnji seji je Bareuther predlagal, naj se otvori debata o odgovoru ministrskega predsednika na interpelacijo zastran grožnje, da se odpravi ustava. Za ta predlog je glasovalo samo 23 poslancev, vsled česar je prišlo mej Vsenemci in drugimi Nemci do hrupnih prizorov. Zbornica je potem dognala razpravo o kmetijskih zadrugah. Zitnik je predlagal, naj bo zadružna organizacija v tistih deželah, kjer nimajo deželnih kulturnih svetov, ločena po narodnosti. Ta predlog, dasi za Štajersko, Koroško in Primorsko največje važnosti, je bil odklonjen. Proti predlogu so glasovali tudi Čehi in Poljaki.

Dunaj 17. decembra. Predbožično zasedanje poslanske zbornice se konča bržčas že jutri. Ob pol treh se je sesel ministrski svet na sejo, v kateri se stori dotični sklep.

Dunaj 17. decembra. Poljski klub je namesto poslanca Kozłowskega izvolil v svojo parlamentarno komisijo poslanca Czajkowskega. Kozłowski je dobil samo dva glasa in odloži vsled tega jutri svoj mandat.

Dunaj 17. decembra. »Ostdeutsche Rundschau« poroča, da so zaupniki vsenemske stranke imeli v Pragi shod, na katerem so prigovarjali Wolfu, naj zopet kandidira, sicer da je trutnovski mandat za stranko izgubljen. Wolf se je izrekel jako rezervirano.

Bruselj 17. decembra. Tukajšnji listi trde, da je prezident Krüger ponudil Angleški, da ji odstopi vse okraje, koder se dobiva zlato, ako pripozna neodvisnost ostanka obeh južnoafriških republik.

London 17. decembra. »Times« poroča, da je Remington pri Heilbromu porazil večji oddelek Burov in vjel poleg 22 vojakov mnogo konj in govedi.

Izborna deluje
Tanno-Chinin tinktura za lase
 okrepčuje in ohranja lasišče in preprečuje izpadanje las.
 Cena steklenici z rabilnim navodom 1 K.
Jedina zaloga:
 dež. lekarna M. Leustek, Ljubljana
 Reoljeva cesta št. 1, zraven cesar Franc Jožefovega mostu. (27-50)

Kufekejeva
 NAJBOLJŠA HRANA ZA ZDRAVE IN V ČREVNIH BOLENIH OTRPKE
moka za otroke
 14 1928

Meteorološko poročilo.
 Višina nad morjem 800-2 m. Srednji srčni tlak 756-0 mm

Dec.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Močnja v m. urah
16	9. zvečer	733.8	07 sl. jzhod	oblačno		
17	7. zjutraj 2. popol.	732.5 731.4	10 sl. jug 17 sl. sever	megla megla		20.6 min.

Srednja včerašnja temperatura 0.5°, normala: -1.7°.

Dunajska borza
 dne 17. decembra 1901

Skupni državni dolg v notah	69 15
Skupni državni dolg v srebru	90 15
Avstrijska zlata rentna	118 85
Avstrijska krona rentna 4%	95 95
Ogrska zlata rentna 4%	118 75
Ogrska krona rentna 4%	94 —
Avstro-ogrsko bančne delnice	1590 —
Kreditne delnice	652 —
London vista	239.27 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark.	117.20
50 mark	23.44
50 frankov	19.06
Italijanski bankovci	93.65
C. kr. cekini	11.32

Zahvala.
 O priliki boleznin in smrti mojega prijatelja in nepozabnega soproga, gospoda **Julija Juliani**
 izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem sorodnikom, milim prijateljem in znanec za mnogobrojno udeležitev pri pogrebu ter izrekana sožalja. Posebej izrekam svojo zahvalo preč. duhovščini, njej na čelu preč. gosp. dekanu M. Erjavcu, za poslednjo tolažbo in duhovniško vnemo, preč. gosp. kapelanu J. Debevcu, blagorodnim gosp. c. kr. uradnikom, častitim damam, gosp. pevcem, darovalcem krasnih vencev, slovenskim časopisom, ki so se spominjali blagega ranjca v svojih listih, kakor tudi vsem drugim udeležnikom, ki so spemili nepozabnega ranjca k poslednjemu počitku.
 Bog vsem stoterno povrni!
 Vipava, dne 16. decembra 1901.
 Žalujoča
 (2754) **Josipina Juliani.**

Prostrana, nova šupa
 pripravna za kakoršnokoli skladišče se takoj prod. (2715-3)
 Kje, pove upravnistvo Slov. Naroda.

Doering-ovi božični kartoni.
 Svetovati je, da se ne čaka do zadnje ure, če hočete tudi Vi svojim božičnim darilom, po izgledu in šegi vseh praktičnih gospod, priložiti en ali več ličnih kartonov Doering-ovega mila s sovo. Ti kartoni, v katerih so trije komadi pristnega Doering-ovega mila, so tako priljubljeni, da se ne more vselej vstreti vsem naročilom. Toraj zgodaj kupiti, je načelo modre gospodinje! Doeringovi čedni božični kartoni dobivajo se povsod brez podražanja. (2516)

V založbi L. Schwentnerja v Ljubljani
 je izšla danes
Roza Jelodvorska. Lepa povest za mladino. Spisal Krištof Šmid. S 6 podobami v barvotisku. Cena trdno in lično vezani knjigi 2 K, po pošti 2 K 20 h.
Jutri izide
Knjiga za lahkomišelnje ljudi. Ivan Cankar.
 Cena elegantno opremljeni knjigi v originalnem ovitku po načrtu J. Jame 2 K 50 h, po pošti 2 K 60 h.
Pojutrišnjem pride na knjižni trg
Album slovenskih napevov. 50 slov. narodnih napevov za klavir priredil Fran Gerbič — II. zvezek. Cena 3 K.
V soboto končno
Zoologijski atlant. Leutemann-Pavlin. 24 kolor. tabel z obširnimi pojasnilom. Cena trdno vezanemu 6 K, po pošti 6 K 30 h.
Kdor trdi
 da lepa knjiga ni najprimernejše darilo za Božič ali Novo leto, ta ne pozna pravih potreb modernega kulturnega človeka. — Pod vsakim božičnim drevescem ima torej poleg drugih darov ležati tudi lepa knjiga. (2738-2)

Komí
 22 let star, izurjen v trgovini v manufakturnim in modnim blagom, z dobrimi spridevali, sedaj vojaščine prost, zmožen slovenskega in nemškega jezika, želi vstopiti v kako trgovino. (2748-1)
 Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Pivovarna v Senožeah
 išče za takojšen nastop
spretnega kurjača
 ki je tudi vešč strojni ključničar.
 Ponudbe s prepisi sprideval naj se direktno dopošljejo. (2746-1)

!! Božična prilika !!
 Čudovito po ceni!
400 komadov za 1 gl. 80 kr.
 Lepo pozlačena ura z verižico s triletnim jamstvom, 6 komadov la žepnih robcev, 1 svetovno pat. žepno pisalno orodje iz nikla, 1 prekrasni album s slikami, obsega 38 podob, najkrasnejših na svetu, 1 računski stroj „Patenta“, kateri izračuni sam najtežavnejše naloge, k temu podučilo, 1 podstavek na pisma za vsakogar porabeh, 5 komadov prelepih razglednic, 5 komadov čudovitih orakelnov egiptovskih vedeževalcev, kateri vzbujajo veliko veselja, 1 garnitura manštetnih in srajčnih gumbov iz double-zlata, s patent. zaklepalom, 3% zlata, 1 lepo dišeče toaletno milo, 1 fino žepno toaletno zrcalo, 1 prakt. žepni nožek, 1 fin nastavek za smodke iz jantarja, 1 modern prstan za gospode z imit. druguljem, 20 kom. predmetov za dopisovanje in še 300 raznih predmetov, ki so za hišo potrebni. Vse skup z uro, ki je sama vredna tega denarja, stane **1 gl. 80 kr.** Odpošlaja po poštne povzetju ali če se denar prej pošlje. (2744)

Oh. Jungwirth
 Krakovo št. 64.
 Riziko je izključen. Za neugajajoče se vrne denar.

Najnovejša oblika klobukov
 iz dlake, volne in svile
za gospode in dečke
 izdelki c. kr. dvornih zalagateljev **Viljama Pless-a, J. Hüekel-a in Jos. Pichler-ja sinov,**
 kakor tudi (2747-1)

kravate
 vsake vrste in barve
 od najprimestejše do najfinejše in najelegantnejše priporoča v veliki izbiri in za cene, kakeršnih se ne najde drugod,
 trgovina s perilnim, pletilnim in modnim blagom
C. J. Hamann
 Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Najfinejši
cvetlični med
 iz čebeljaka Bahnikovega v Dravljah, s jamstvom pristnosti in čistosti, prodaja v steklenicah po 1/4, 1/2, in 1/1 kilo
Edmund Kavčič
 trgovina delikates, v Ljubljani, Prešernove ulice. (12-251)

Kakor vsako leto, prejemava tudi letos naročila
 na z mlekom pitane kapune, na purane, gosi in race, kakor tudi na smuče (fogoše) iz Blatenskega jezera (Plattensee), na donavske krape in na smoje (Schiel) kilogr. gl. 1.30 do gl. 1.40, do petka, 20. t. m., zvečer.
Kham & Murnik
 trgovina s špecerijami in delikatesami ter vinarna. (2743-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda
 veljaven od dne 1. oktobra 1901. leta.
 Očhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linca na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoludne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linca, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, (direktni voz I. in II. razreda), Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Ob 10. uri zvečer osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kozbejve. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Solnograda, Linca, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoludne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Prago, direktni vozovi I. in II. razreda), Budejevice, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — Proga iz Novega mesta in Kozbejve. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob 8. uri 35 m zvečer. — Očhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer, ob 10 uri 5 m le ob nedeljah in praznikih v oktobru, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoludne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9 uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1393)

Mlad
trgovski pomočnik
 želi premeniti svojo službo. Izurjen je v galanterijski in špecerijski stroki. Ponudbe sprejema **V. D. poste restante, Ribnica.** (2738-3)

Mesečna soba
 meblavana, s posebnim vhodom, z dvema oknom, v I. nadstropju, se odda 1. januarja 1902 s hrano ali brez hrane. Več pove **Alojzij Korsika**, Bleiweisova cesta št. 1, na vrtu. (2750-2)

Dva dijaka
 ali dva druga gospoda sprejme se v prijazno stanovanje in na dobro hrano blizu realke in gimnazija. (2751-1)
 Več pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Komí
 več trgovine s špecerijskim blagom in z železnino, se sprejme v večjem trgu na deželi. (2749-1)
 Naslov pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Posestvo hiš. šte. 12
 v Lukovici, okraj Brdo, se bode v nedeljo, 22. decembra t. l., na prostovoljni dražbi prodalo.
 Hiša z 1. nadstropjem stoji tik državne ceste in je za vsako obrt pripravna, zraven so gospodarska poslopja, lep vrt in še druga zemljišča. V hiši se izvršuje že več let pečarija.
 Natančnejša pojasnila daje: **Jos. Perhauc**, konces. pisarna za promet posestev v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6.

Najlepša darila za Božič in novo leto
 kakor tudi za godove in druge slovesnosti, so le cvetlice, bodisi sveže ali pa suhe, katere jako priporočam. — Posebno pa opozarjam častito občinstvo na krasno napravljene
Makartove bukete in preparirane palme
 v veliki izbiri in po nizkih cenah.
 Isto tako se priporočam za vsa v mojo stroko spadajoča dela in predmete ter za obilen obisk. (2752-1)
 Z odličnim spoštovanjem
Alojzij Korsika
 umetni in trgovski vrtnar
 trgovina s semeni, cveticami itd.

Zrebanje nepreklicno 16. januarja 1902!
Glavni dobiček kron 40.000 vrednosti
 priporoča (2659-7)
J.C. MAYER
 v Ljubljani.

Srečke za ogrevalne sobe
 (Wärmestuben-Lose)
Srečka à 1 krono

PARIŠKA RAZSTAVA 1900: „GRAND PRIX“.
 Najvišje odlikovanje!
 Na 7 prejšnjih razstavah odlikovano s prvimi darili.

Le pristno s 1860 T.P.A.P.M. na podplatu. С. П. Е. Т. Е. Р. В. У. П. Т. Е.

Šentpeterburske Galoše
 čevlji za sneg, Storm Slippers
 Vsak dan se izdelava v tovarni 40.000 parov!
 Samojedini kontrahenti: **Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.**
 V Ljubljani se dobivajo pri znanih tvrdkah: **J. S. Benedikt, Ernest Jeuncker, A. Kaseh, Henrik Kenda, Iv. Kordik, Ant. Leutgeb, Karl Recknagel, Albert Schäffer, F. M. Schmitt, Fran Szantner** itd. (2608-9)